

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ.

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

A börzeadó behozatala.

(—a.) Ismételve utaltunk már arra a valóban türehetetlen és tarthatatlan helyzetre, hogy míg a földmives és iparos ember éjet nappallá téve nem tud eleget keresni az adóvégrehajtó számára, addig a társadalomnak leggazdagabb eleme, mely úgyszólván munkanélkül keres ezreket és százezreket egy fillérnyi adóval sem járul a közterhek viseléséhez.

Ismételve szoltunk már e botrányos állapotról, de ismételve kényszerít erre bennünket egyrészt az a fényes eredmény, melyet Ausztria e téren elért és ezzel kapcsolatban az új osztrák miniszternek a börzével szemben erélyes és józan fellépése, másrészt a mi pénzügyminiszterünknek meghunyászkodó és megfoghatatlanul meggondolatlan eljárása.

Nyíltan kimerjük mondani, hogy a börzejáték adómentessége jogi szempontból absurdum, a legnagyobb jogtalanság, nemzetgazdasági szempontból pedig a legnagyobb oktalanság.

Hol az a jogász, aki jogosnak tartaná azt, hogy a társadalomnak leghetesebb osztálya kibujjék a legelemibb polgári kötelességek teljesítése alól? Lehet-e jogosnak tartani azt, hogy ez országban igen sokan könnyű munka után százezreket és milliókat gyűjtve éljenek, élvezzék e mellett kiváló fokban a társadalmi rendnek minden áldásait — — — anélkül, hogy csak valamivel is hozzájárulnának e rend fenntartásához?

Liberálisaink szeretik hangoztatni, hogy megdült a rendi alkotmány. A hercegprimás is, Zichy Nándor gróf is vámot fizet a lánczhidon. Nincs többé különbség nemes és jobbágy között. Az emberi természet egyenlő mindnyájunkban. Ujkori alkotmányunk ezen az egyenlőségen épült. És ez jól van így. Ezt kiáltja a természet szava, ezt kívánja a vallás igéje.

De hol az egyenlőség, mikor az egyiknek szájából kiveszi a végrehajtó a betevő falatot, a másikhoz pedig, aki minden jó-

ban dúskálva él, ugyan az a végrehajtó még félve sem mer közelíteni, hogy csak egy fillért is kérjen tőle, mert megbüntetné őt »a mindenkit egyenlően kötelező és mindenkinek egyenlő jogokat biztosító« (a király szava!) törvénynek öre?

Egyenlőségen épült, alkotmányos jogállamban ekkora jogtalanságot tűrni csak szolgamódra meghunyászkodó törpe lélek képes.

Még szomorubb eredményre jutunk, ha e dolognak nemzetgazdasági oldalát tekintjük.

Egyesek szeretnek előhozakodni avval, hogy a börze hasznos, sőt szükséges intézmény. Megengedjük, hogy korlátok közé szorítva és alaposan megreformálva az országra is hasznot hozó intézmény válhatnék belőle, de mai állapotában a közjó inkább csak kárát látja ennek az intézménynek. A mezőgazdasági válság, melynek létét már a kormány is bevallja, legnagyobb részt a börze-játék eredménye. A papiros-búza lenyomja a természetett búza árát. A kisgazdának nincs ideje várni, míg feljebb megy a búza ára, mert adót kell fizetni és télire valót kell beszerezni. Eladja hát úgy, ahogy veszik. A terménykereskedők ágensei pedig csak annyit adnak érte, amennyit felülről a börzén diktálnak nekik.

Itt a mi megyénkben p. B.-Ujfaluban és Derecskén az ágensek ringet alkottak és megvették a legjobb minőségű sárréti buzát 3 frt 90 krért, a rozsot 3 frt 10 krért. Ez a börze »hasznos« hatása!

De ha valóban közhasznú intézmény lenne is a börze, egyeseknek roppant jövedelmét még sem hagyhatnánk megadóztatás nélkül. Hány közhasznú intézet van ez országban, amely nem élvez adómentességet?!

Egyeseknek — és pedig számosaknak — mindenestre van hasznuk belőle. Még pedig mennyi! Egy-egy ultimónál (leszámolás hónap végén) milliókat fizetnek ki.

A börzeadó ellen akik szeretnék eltitkolni a börzenyereség óriási nagyságát

azt az ellenvetést teszik, hogy kevés haszna lenne belőle az államnak és bénító hatással lenne a börzére. Mindkettőt fényesen megczáfolja Ausztria példája.

Még csak néhány éve, hogy szomszédunkban behozták a börze adót, máris fényes eredményeket tudnak felmutatni. Daczára annak, hogy a börze adót igen alacsonyra tették, mégis másfél millió forintot jövedelmezett az már az első évben. Bilinsky pénzügyminiszter pedig a múlt héten a pénzügyi expozé alkalmával kijelentette, hogy a börzeadót lényegesen felemeli és — a képviselőház kívánságához képest — a termény-börzére is kiterjeszti. Tehát legalább is három milliót fog hozni a börzeadó Ausztriának. Három millió pedig nekünk sem lenne megvetendő összeg.

Okos embertől hallottam azt az ellenvetést is, hogy nem lehetne a jövedelmet ellenőrizni, mert a börze valóságos hazard játék, melyben aki ma nyer, holnap veszíthet ötször annyit. Azt hiszem a monacói játékbarlangban is hazardjáték folyik; és az adó, melyet e hazardjáték után fizetnek, annyi jövedelmet hoz, hogy a köztársaságnak minden kiadását fedezi s így polgárai semmiféle más adót nem fizetnek. Ahogy másutt tudják ellenőrizni, nálunk is lehetne.

Az is alaptalan vélemény, hogy a börzeadó csökkentené a forgalmat, a kötéseket és a spekulációt. Őszintén megvallva ez lenne a legkisebb baj. Legalább egy pár emberrel kevesebb menne tönkre. De sajnos, nem igaz. Bécs iránt nem nagy előszeretettel viseltetnek a börze körök és ennek daczára a börzeadó behozatala óta is növekedett a forgalom, a kötések száma is, az összegek nagysága is.

Ausztria nincs annyira rászorulva a börzeadóra, mint mi vagyunk. Idei költségvetése 3 millió felesleggel zárult, jövőre pedig vagy 200,000 frtnyi felesleg van előirányozva. A pénzügyminiszter mégsem tartja »rózsás«-nak a helyzetet

s azért gondoskodik új forrásokról. Mi pedig a deficittel küzdünk és még sem lenne szükségünk új és bő jövedelmi forrásra, mely kiaknázható a nélkül, hogy a népre újabb terheket róna?

»Ma a helyzet minálunk úgy áll, — írja méltán egy liberális lap — hogy a néptől beszédett milliókat könnyen bocsátják azok rendelkezésére, a kik az adótól máig is mentesíteni tudták magukat és ily módon mentik meg a pénzpiacot azoktól a rázkódásoktól, melyet a tulspekuláció okozhat. De ugyanazok a milliók el vannak zárva, ha a népnek kellene segítség.

Vajjon olyan erős-e a kormányának prestíze, pártjának ereje, hogy ezt a politikát sokáig elbírhassa?»

Haladunk!

Hontmegyében az ecseghi kerületben a lefolyt megyebizottsági tag választások a néppárt fényes győzelmével végződtek, a meny nyiben mind a három bizottsági tag néppárti, kiket 130—140 szavazattal, a liberális jelöltek 30—40 szavazata ellenében választottak meg.

Liptómege német-lipcei kerületében is fényes győzelmet aratott a néppárt, a meny nyiben három jelölt közül két néppárti és csak egy liberális választott az eddigi három liberális helyébe. A körjegyző egyetlen egy szavazatot sem kapott.

Miklós Ödön lemondása.

Laptársunk a »Hazánk« a földművelésügyi miniszteri államtitkárnak ismeretes lemondási ügyét a következő megjegyzésekkel tárgyalja.

Miklós Ödön lemondásából hosszú processzus születik a miniszterelnök és a földművelési miniszter között. Az államtitkár ugyanis ama kelle metlenkedéseket, melyeket vele szemben minisztere éreztetett, azzal torolta meg, hogy lemondását a miniszterelnöknek nyújtotta be, a »ki további illetékes elintézés végett azt átküldte a földművelésügyi miniszterhez. Innen megy a lemondás a kabin et irodába s így jó időbe telik, hogy Miklós Ödön ügye az államszámvevőszékhez kerül, a hol

háromszázötven államtitkári szolgálata után kiutal ványozzák számára a megillető nyugdíját. A képviselőházban ma sokat beszéltek Miklós Ödönről s gratuláltak neki, hogy megmentette jövőjét. Ez lehet, mert ma olyan politikai időkben élünk, midőn minden elképzelhető

De annyi tény, hogy Miklós Ödönnek a föld művelésügyi miniszteriumban való működése, hanem is aktivitásban, de a miniszternek mindenkor készségesen megadott passzív asszisztenciájában nagyban közreműködött arra, hogy az agrárpolitikai törekvések a merkantil-politika javára szoríttassanak vissza. Nagyon emlékeztet az államtitkárnak a tavalyi budget beszéde, mikor megvédelmezte a román búzát s a független gazdátársadalom törekvéseivel merev ellentétbe helyezkedett. Ezekben a kérdésekben kellett volna az államtitkárnak a hivatalkérdést felvetni s akkor bizonyára több rokonszeny kíséri elhatározását, mint most, midőn nagyon aprólékos torzalkodások tették akuttá a válságot.

Wlassics miniszter és a radikálizmus.

Régi, mindnyájunk előtt ismeretes dolog, hogy ami kormányunk nemcsak liberális, hanem ultra-radikális. Mindazáltal siettek tiltakozni valahányszor arról volt szó, hogy szövetkeztek a radikálisokkal és a szabadkőművesekkel. Ime a bizonyíték:

Vasárnap a fővárosi demokrata kör Károlyi Gábor gróf emlékére ünnepélyt rendezett. Erre az ünnepre elment Magyarország vallásügyi minisztere is. És az első szónok Vázsonyi Vilmos ott az ő jelenlétében a radikális demokráciát ünnepelte.

Jó lesz tudomásul venni, hogy a koronás király tanácsadója a radikális demokráciát ünnepli. És ne csodálkozzanak rajta, ha a köztársasági és szociális eszmék terjednek, mert azok ugyanazok a radikális demokrácia eszméivel. És ne csodálkozzanak rajta, ha a felforgatók elvei az ifjúság körében is hódítanak, — hiszen rájuk vonzó a közoktatási ügyek fő vezetőjének példája.

Az új örökösödési eljárás.

Miként a »Politikai Hetiszemle« értesül; az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XV. t. cz. jövő 1896. évi január hó 1-én fog életbe lépni.

A belügyminiszter és az igazságügyminiszter hosszabb rendeletet adnak ki, melyben részletesen körülírják az eljárás módjait.

Ezenkívül a belügyminiszteriumban »Utasítások« dolgoznak, mely különösen a községi előjárásoknak, a halottkének és az anyakönyvvezetőknek, úgy a magyar honosok, mint a külföldi honosok haláleseteinek felvétele s a hagyatéki eljárás megindításának módjait ad utbaigazítást.

Külön rendeletben állapítják meg a haláleset főlvétele és a hagyatéki eljárás körül közreműködő községi közegek munkadíját.

Az erdélyi kath. status-gyűlés.

Az erdélyi katolikus status-gyűlést folyó október hó 26-án tartották meg.

Egyházi elnök Leonhart Ferencz püspök, világi elnök báró Jósika Samu miniszter.

Leonhart püspök megnyitó beszédében ékes szavakban emlékezett meg a király látogatásáról.

Az igazoló bizottság jelentése szerint megjelent 45 egyházi és 74 világi tag. Török Albert indítványára a pápához üdvözlő táviratot küldöttek.

Következett az igazgató tanács jelentése, melynek első pontjánál dr. Csiky Viktor a közgyűlés figyelmébe ajánlja a nézeteltérést, mely az igazgatótanács és Györfly Gyula alelnök közt felmerült.

Györfly Budapesten lakik és elrendelte, hogy az ügyiratokat mindig hozzá küldjék, hogy személyesen ellássa. Ez eljárás nehézkes és az igazgatótanács kimondta, hogy nem helyesli az ily kezelést, de Györfly megmaradt kívánsága mellett.

Csiky kijelenti, hogy tanácsadásának nincs személyes éle, de az ügykezelés gyorsasága forog kockán.

Györfly kijelenti, hogy a közgyűlés már akkor tudta, mikor megválasztotta, hogy Budapesten lakik. Egyébiránt miatta nem történt késedelem.

Jósika báró elnök óhajtaná, hogy a kérdés ne képezze vita tárgyát.

Ugron és Csiky felszólalásai után a közgyűlés többsége tudomásul vette Györfly kijelentését.

A kongrua rendezése ügyében a miniszter válasza tudomásul vétetett.

A kegyes alapítványokról szóló pontnál Ugron Gábor felemlíti, hogy Fogarassy püspök alapítványa körülbelül 700.000 forintba kerül, jó volna, ha ez összegből katolikus egyetem állíttatnék Erdélyben. Nem kifogásolja, hogy állami egyetem legyen, de ha felmerül a kérdés, hogy e mellé református egyetem állíttassék, akkor katolikus egyetemet is akar.

Groisz Gusztáv indítványára a kérdést az

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Első szerelem.

A »Tiszántul« eredeti tárczája.

irta: S. Gyula.

Azt hiszem ötödik gimnazista koromban jöttem legelőször arra a nagy felfedezésre: hogy szerelmes vagyok. Szerelmes; még pedig kimondhatatlanul, végtelenül. — Diák szívem minden, hóbortos érzeménye egy központ körül forgott: gondolataim, vágyásom egy kedves személyben találták fel központjokat; ábrándos pillanataimban, édes álmaimban egy nevet sutogtak ajkam az »Ö« nevet.

Még most is úgy gondolok vissza azokra a szép időkre mint egy kedves, édes álomra... különösen, mivel most már elfogulatlanul, higadtan gondolhatok minden körülményre és tudok mosolyogni oly dolgokon melyek 15 éves eszemmel majd kétségbe ejtettek, — majd pedig a hetedik menyországba ragadtak...

Mondjuk, hogy Eliz volt imádomat neve. Ez úgyis egyre megy. Elég ha annyit mondom. Róla, hogy a legtöbb jó pajtásom előtt, mint igen szép lány volt ismeretes... J... alföldi városban külföldben a csinosabb elevenebb és ügyesebb 13—14 éves lányok között is — legalább az én és pajtásaim szemében Eliz állt első helyen. — Az ő neve diszjelgett noteszaink és irkaink lapjain; a korcsolyapályán az volt a két legboldogabb közülünk, kik leggyorsabban

közlebe jutottak s karjukra vehették, mert ezek a szerencsések egész délutánra vele lehettek mentve vetélytársaiktól... A kis szöszeke Eliz pedig kedves társalgásával eleven játszi kedélyével pajzánkodásával és vig nevetgélésével, mindig egy forma, mindig kedves volt; úgy hogy azok kik egy-egy délutánt így vele eltöltöttek, büszkén és boldogan mesélték, hogy mit beszéltek, hogyan mulattak... a többiek pedig gyakran én is — szégyenkezve és a szerencsésekre irigykedve hallgattuk őket és mindegyikünk feltette magában, hogy máskor ügyesebb és bátrabb leszek.

Szóval a legjobban ment volna a dolog mert a féltékenység zöld szemü szörnyetege csak nagy ritkán ütötte fel közöttünk átkos fejét, — ha valami nagy dolog közbe nem jön.

Ugyanis rövidesen véget szakított, a boldogságnak Eliz mamája ki beadta leányát a zárdába bennlakásra, hogy kissé nevelődjék, mert — ami iszonyu megbotrányozásunkra — azt találta, hogy leánya nagyon rakoncátlan, durczás és engedetlen leány.

Mint minden nagy dolognak fontos következményei vannak, úgy ez is nagy befolyással volt éltünk további folyására. — Barátaimmal együtt egy ideig tanácskoztunk a teendőnk felett, de én nemsokára elhagytam őket és magam igyekeztem célomat elérni. — Lenézve a többiek kik ily elhatározó pillanatban is csak tanakodtak minden eredmény nélkül, magam igyekeztem alkalmat és módot találni az ügy tisztázására. Mert, ha Elizt mamája a körünk-

ből ki nem akarja szakítani, talán elversengünk mi sokáig barátaimmal, de én tán soha vagy legalább is később jutok arra az édesfájó felfedezésre amit jelen vallomásaim elején már elmondottam... De most a közeli válás gondolata oda érte szunnyadó érzelmeimet, hogy be kellett látnom miszerint a hosszú távollétet bizonytalanságban nem tudnám ki állani.

Regényekből azt olvastam, hogy ilyenkor a szerelmesek fájdalmasan könnyek között bucsuznak egymástól, hogy egymásnak a válás megkönnyítésére — ámbár azt hiszem, hogy ez még nehezebbé teszi — elmondják, hogy mennyire szeretik egymást és hogy sohasem fognak feledni stb. azután a leány emlékül virágot, vagy hajfürtöt ad a férfi pedig pld. egy szép éjeli zenét.

Megpróbáltam szerelemről beszélni Elizzel de bármennyire ékesszólóvá tett is — kevés bátorságom mellett — szerelmem, Eliz nem hitt nekem, nem értett meg, én pedig egész nyíltan kirukkolni nem mertem...

Gondoltam tehát egy nagyot és — mint a későbbiekben látható is lesz — hatásos dolgot, hogy bebizonyítsam érzelmem őszinteségét.

Már szerelmem ébredése idején — bevalom — verseket irtam. Versben sokkal bátrabb voltam és amit csak éreztem, gondoltam mind mind elzengettem egy szép versben. Igen! meg voltam győződve, hogy verseim szépek is, jók is; mert sokszor hallottam, hogy minden költő szerelmes és minden szerelmes költő én tehát legalább is kis Petőfinek képzeltem magam. Ir-

igazgató-tanácsához utasították tanulmányozás és javaslatlétel végett. Ezután folyó ügyeket tárgyaltak.

Délután bankett volt, mire a gyűlés folytatta tanácskozásait és a jelentés összes pontjait letárgyalta. Az ülés az esti órákban végződött.

Bécs polgármestere.

Ma lesz az osztrák fővárosban a polgármester-választás, melynek eredményét kíváncsian várja a Nagy-Bécs népe, — sőt a magyar főváros is, különösen a liberálisok, akik már előre akarják tudni, hogy Lueger nem erősítené meg a felség, sőt azt is, hogy a mult héten Budapesten időzött osztrák miniszterek ebben meg is egyeztek volna. Ezt azonban a bécsi cs. és kir. távirati iroda határozottan megczáfolja.

Majdnem félévig volt felfüggesztve Bécs város autonómiája. Időközben eltűnt a Kielmansegg-miniszterium s jött helyébe Badeni; megbuktak a liberálisok s győztek az antiszemiták. Ma megejtik a polgármester választást, melynek eredménye, ha dr. Lueger a kizárólagos szótöbbséggel. Ilyen még Bécsben nem volt. A keddi polgármesterválasztás jelentőségét teljes történelmi momentum a császárvárosnak, mert egészen új elemek kerülnek az élére. A liberális tanácsosok valószínűleg üres szavazólapokat adnak le, míg a többi 92, esetleg Lueger vagy azt, akit kizárólag választja meg. A megválasztott polgármester nem lesz liberális, az tudvalevő és minden ellenzés nélkül mondja el első polgármesteri beszédjét. A liberális »közvélemény« már előre hirdeti, hogy Badeni kieszközli majd a királynál, hogy Lueger megválasztását ne szentesítse. De a liberálisok magok sem merik már most határozottan állítani, hogy Badeni ezt tényleg meg is cselekszi. Nagyobb hibát kormány nem is követhetne el. A király elhatározása mindenestre már november első napjaiban fog közzé tétetni. A mit eddig a kormány szándékáról, sőt állítólag elhatározásáról meséltek, az mind alaptalan feltételezés, mert a kormány csak akkor fog dönteni, ha a választás eredménye meglesz, eddig pedig még dr. Lueger meg sincsen választva, sőt még érvényesen kizárva sincsen.

A néppárt szervezkedése.

Folyó október hó 21-én nevezetes napja volt a rumi választókerületnek. Akkor bontották ki a »néppárt« zászlaját. A választópolgárok előzetes értesítés nyomán nagy számban

özönlöttek a szélrózsa minden irányából a helyszínére, ahol a r. kath. iskola nagytermében gyülekeztek. Számuk könnyen négyszázra volt tehető. E szép szám a zászlóbontás örömeivel eltelve, izgatottan várta az értekezlet kezdetét, amely tizenegy órára volt kitűzve. Elhozott a kíváncsiság a fiaskót leső több urat is. De örömlükben alaposan csalódtak. Az értekezlet méltóságát, az abban uralkodó szép rendet, higgadságot az ügy ellenesei is elismerték s abbéli nézetüknek adtak kifejezést, hogy a néppárt programját minden magyar érzelmű ember bátran aláírhatja.

Az értekezletet Könczöl István rumi plébános egy magvas és szívének melegétől áthatott beszéddel nyitotta meg, amelyben élénk színekkel ecsetelte a mai szomorú helyzetet s az abból kivezető módot, amelyet törvényes úton, alkotmányos eszközökkel akar kivinni. Élénk helyesléssel kísért beszéde után kimondja a néppárt megalakulásának szükségességét.

A percekig tartó taps s éljenzés után Kelemen Jakab csehi-mindszenti esperes-plébános mint korelnök hálát ad Istennek, hogy magas korát tekintve, neki jutott a szerencse, hogy a mai jelentős napon, a választókerület érzelmeinek ily impozáns megnyilatkozása alkalmával, ha csak rövid időre is, e tisztséget betöltheti. Hazafias szíve melegétől áthatva, üdvözlí az értekezletet s felkéri Tegye Ferencz rába-kovácsi plébánost, hogy a néppárt programját ismeresse. Az ismertetést szónok 14 pontba foglalva, a bizonyítékok egész özönével, ismert szónoki képességének hatalmával adta meg. Különösen hangzatos, miként a néppárt megadja Istennek, hazának s korának királynak a magáét, de a nép boldogságát is szíven viselve, a felekezetek között a felebaráti szeretet s testvériség kapcsait nem tágitani, de erősíteni kívánja. Az életbeléptetett s vállaltatáság terjesztésére nagyon is alkalmas egyházi politikai törvények revízióját, illetve alkotmányos úton leendő eltörlését óhajtja, kimutatván, hogy vallás nélkül az ember rosszabb az állatnál s az állam sem maradhat fenn, ha népe vallástalan. Oszatlan tetszés között folytatta, hogy Szent István első dicső királyunk által keresztény alapra helyezett országunk csak úgy mehet bele az új ezredévbe nyugodtan, ha a kipróbált szilárd alap továbbra is érintetlenül visszaállítatik. Erre kell tehát törekedni. Ez a magasztos czél vezeti a néppártot, amelynek programmpontjait az értekezlet egyhangulag magáévá tette.

Majd korelnök felteszi a kérdéseket: 2. elfogadja-e az értekezlet egész terjedelmében a néppárt programját; 2. a rumi választókerü-

letben megalakítja-e az orsz. néppártot; 3. közzétételét óhajtja-e a néppárti közp. iroda által kibocsátott csatlakozási aláírási ivenek? Egyhangú helyesléssel elfogadtattak. Azután felszólítja az értekezletet, hogy a tisztikart válassza meg.

Elnökké Regensberger János gazdatiszt, társelnökké Kelemen István esperes-plébános, pénztárossá Könczöl István rumi plébános, jegyzökké Bóday Ödön kámi plébános és Oláh János választattak.

Lelkesült hangulatban, példás rendben osztott szót az értekezlet, a legszebb reményeket keltve a néppárt tagjaiban s méltó aggodalmakat a másik félen.

Hírlapírók Nagyváradon.

(Saját tudósítónktól.)

Október 27.

Elég számos hírlapíró sereglett vasárnap össze városunkban, hogy a »Nagyvárad« 25 éves jubileumán és az itt megtartott congressuson részt vegyenek.

Vasárnap reggel 9 órakor vette kezdetét az ünnepély, amikor is első sorban a hírlapírók Hügel Ottó és Iványi Ödön volt szerkesztők sirjaihoz vonultak ki, ahol Láng József és Rácz Mihály alkalmi beszédeket tartottak.

A temetőből egyenesen a Fekete Sas nagytermébe hajtottak, ahol az irodalmi ünnepély Rákosi Jenő gyönyörű megnyitójával vette kezdetét.

A következő felolvasó dr. Báttaszéki Laios a »Nagyvárad« első szerkesztője volt, ki a »Nagyvárad« alapításáról olvasott fel.

Fehér Dezső a »Nagyvárad« szerkesztője olvasta fel ezután az alkalomra írott szép költeményét.

Utána Márkus József lépett az emelvényre és elkezdett csevegni az újságírással abból az időből amidőn ő is a helybeli hírlapírókhoz tartozott.

Lovassy Andor »Szerkesztőszéki titkok« czímmel egy humoreszket olvasott fel.

Végül programmon kívül Horváth Gyula a »Magyar Hírlap« szerkesztője a hazai sajtó hivatásáról tartott beszédet.

Ezen matinéről a Zöldfa szállodába indult a férfi közönség, a hol a polgárság által a vendégek tiszteletére rendezett bankett folyt le.

Elsőnek emelkedett fel Sal Ferencz kir. tanácsos polgármester, ő mondta az első pohárköszöntőt a királynak. A rövid de lelkes szép beszéd a közönség állva hallgatta végig

tam sok izzadás és tollragás után — szép holdvilágos verseket Eliz szép hajáról ég kék szeméről; — de szerénységből-e vagy félelemből soha sem mutattam meg neki.

Most azonban az idő haladása és e közeli válság megadták az eddig nélkülözött bátorságomat. Az alkalom is kedvező volt, Eliz emlékkönyvébe kellett írnom valamit eltávozására előtt; de minden ügyességemet össze kellett szednem, hogy versem czélomnak is megfeleljen és hogy e mellett tanítónői se korholhassák meg Elizt. . . És sikerült. Büszkeséggel olvastam végig emlékvérem mely látszólag egy szép de ilyen alkalmakkor egész közönséges témáról szólt; de melynek éppen az volt a fűfűje, mert ha a sorok első betűit össze olvasták, kijött belőle szerelmi vallomásom.

Eliz meg volt nyerve ez ügyes gondolatom által nagyon tetszett neki raffinéram, melylyel oly szépen, nyíltan és mégis eltökélve vallottam be neki iránta érzett hő szerelmemet, társnői dicsérete, kik közül némelyiknek büszkeségből elmutogatta magyarázta a vers igazi értelmét és jelentőségét, még csak biztosabbá tette rám nézve az eredményt. . . Így aztán mivel már meg volt törve a jég — én is mindjárt bátrabb lettem, és találkozásaink alkalmával oly szívhez szólóan, oly szívvel és átszelő-műve beszélhettem hő szerelmemről, hogy rövid idő alatt kinyertem Eliztől is a boldogító igent! — Barátaim — látva szerfeletti előnyömet — rövid idő alatt egyenként visszavonultak s így egészen enyém lett a tér. . . Így

azután folytonos epekedések között elmúlt az esztendő és következett el a reám nézve igen boldog szünidő sőt — mivel Eliz a következő évben nem ment vissza a zárdába, az is boldogságom legszebb idejébe esik. Mindennap találkoztunk ő varrónőskolába járt és az én kedvemért otthonról korán elindult, hogy elkísérhessem és egész délig maradt, hogy én is kijöve az iskolából — együtt mehessünk haza.

Tehát szemmel látható hogy jól ment minden s hogy igen boldog lehettem. Az is lennék tán még mai napig is, — ha be nem teljesedik rajtam is az a bölcs mondás, hogy semmi sem állandó a nap alatt (Nem tudom mondotta-e már ezt valaki; — de ha talán még nem mondotta volna, elvállalom én érte a felelősséget, — csak azért, hogy bölcs mondás maradhasson) Tehát a mi boldogságunk is meg változott; illetve csak mi változtunk meg: én és Eliz; az az még illetve csak ő változott meg és én maradtam a mint voltam. És éppen ez okozott nekem sok keserűséget.

Eliz egy év alatt gyermekből nagy leánnyá fejlődött: 17 évben volt; én pedig 18 évemmel még egy hosszabb tanulmányi pálya előtt állottam. — Szüleim figyelemmel kísérve viselkedésemet gyakran mosolyogva figyelmeztettek közeli csalódásomra; — de én — mivel köz-tudomású dolog, hogy a szerelem vak, — nem akartam nekik sem hinni! Pedig észrevette már mindenki, hogy Eliz csak mókázik velem, — csak én bíztam vakon, sőt szánó mosolylyal tekintettem az Elizt körül rajongó újabb udvarlókra

kik talán jogosabban tehetnék azt velem szemben.

Kábultságomból és vakhiteimből az rázott fel, hogy hallottam, miszerint Eliz menyaszonny. Képzelték jószívű olvasóim szánandó helyzetemet és kétségbeesett állapotomat!

Elmentem oda még egyszer szemrehányásokat tettem neki, de ő csak mosolyogva hallgatta s így válaszolt. — Látja! mind ketten gyermekek voltunk. . . Én már kinőttem belőle de maga még — úgy látszik — most is gyerek! — és még kacagott is hozzá a szívtelen!

Érző szívemnek első pillanatban azt hittem halálos seb lesz e tördőfés de aztán láttam, hogy még sem olyan nagyon veszedelmes volt a dolog, mert igaz hogy most versem folyton vérző szívvel, szívzaggató fájdalomról s lelket ölő bűről zengettek, — de ezek a nagy szerencsétlenségek mind csak a papiroson történtek meg. . .

Én pedig elfoglalva tanulmányaimmal és az életet több oldaláról megismerve — feledni kezdtem a történeteket és az azok felett való elkeseredésem előbb nyugodt meláncchiává majd pedig teljes megnyugvássá alakult át.

. . . Es ma Eliz már pár éves asszony; én pedig még most is — ámbár már okosabb — de mégis csak — gyerek vagyok. . . Most látom, hogy igaza volt neki; nem is haragszom többé rája. . . De bizony csak mosolyogva gondolok az egész dologra is.

(Vége.)

és éltette Magyarország szeretett királyi fel-
séget.

Alig hangzott el: a beszédre felzúgó éljen-
zés, a hivatalos tisztek második szónoka dr.
Várady Zsigmond mondta el pohárköszön-
tőjét a jubiláns lapra a »Nagyváradra«.

Lovassy Andor szellemes és az ő po-
hárköszöntőit jellemző beszédben a fővárosi
vendégeket üdvözölte s ezeknek vezérét Rá-
kosy Jenőt.

Hegyesi Márton éljenzések között Hor-
váth Gyulát üdvözölte.

Rákossy Jenő óriási lelkesedések között
Sal Ferencz polgármestert éltette.

Fehér Dezső a nagyváradi közönségre
űritette poharát.

Horváth Gyula a jubiláló lapot él-
tette.

Beszéltek még ezután dr. Bodor Károly
Sipos Orbánra, Márkus József a nagyváradi
hölgyekért, dr. Sarkadi Lajos pedig Bátor-
tassóky Lajost éltette.

A hírlapíró vendégek a bankett befejezte
után Fekete Sándor udvari fényképészhez
mentek, ahol megörökítették együttlétüket.

Délután öt órakor a hírlapírók a »Zöldfa«
szálloda kistermébe gyűltek össze a congressus
megtartására.

Az értekezlet megnyitása után, melynek
elnökéül Hindy Árpád kolozsvári lapszerkesz-
tőt kérték fel, Fehér Dezső ismertette rövid-
den a tanácskozás alapját képező anyagot: a
vidéki hírlapírói szervezet lé-
tesítését, megemlítette, hogy már 10 év
előtt kísérletet tett a vidéki újságírók belső
ügyeinek orvoslásán Roboz Andor, de fára-
dozása mindezeidig eredménytelen maradt. —
Ajánlja, hogy Roboz elaboratumának tanul-
mányozására egy bizottságot küldjenek ki, mely
azt a tárgyat minden részébe behatolna. —
Békéfy Antal kívánja, hogy a tervezés dol-
gát legalább nagyjából beszélje meg az érte-
kezlet.

És különösen hangsúlyozza, hogy a hírlap-
írói szövetség a vidéki hírlapírók legkifogá-
sztatlanabb elemeiből szerveztessék.

Gelléry Mór, — az ezredéves kiállítás
titkára — a milleneumi igazgatóság nevében
üdvözlő az itt összegyűlt hírlapírókat s kéri a
kiállítás ügyeit a legmelegebben felkarolni. Ezen
ügy támogatása a fővárosi, mint a vidéki sajtó
részéről egyaránt hazafias kötelesség, mert a
kiállítás a magyar nemzeti törekvéseknek dia-
dalát jelenti. A kiállítás igazgatósága nagyban
támaszkodik a hazafias érdekű sajtóra s ezért
kész számolni a vidéki sajtó igényeivel. E cél-
ból a következő előnyöket helyezi kilátásba.

A vidéki napilapoknak meghatározott idő-
szakokban a hírek olyan időben küldetnek meg,
hogy a fővárosi lapokkal egyidejűleg jöhessenek.

Nagyobb tárczaszerű cikkeket küldenek.
Alkalom nyújtatik arra, hogy a szerkesz-
tőségek tagjai bizonyos időközökken személye-
sen győződhesse meg a kiállítás készülődé-
sének minőségéről és haladásáról. E célra az
igazgatóság a következő javaslatot teszi.

I. Állandó intézkedések.

1. Közlemények küldetnek a vidéki heti-
lapoknak egyelőre két hetenként és pedig föl-
váltva egyszer apróbb hírek, újdonságok, ér-
tesítések sat. másszor tömör tárczaszerű köz-
lemények.

2. A vidéki napilapoknak minden pénte-
ken este postára adatnak azok az értesítések,
melyeket szombaton a budapesti lapoknak
küldenek.

3. A vidéki sajtó képviselői számára ál-
landó kiállítási belépti jegyek fognak kiadni.

4. A kiállítás alatt a kiállítás terén egy
célra alkalmas helyiség fog a vidéki sajtó
képviselei számára fentartatni oly célból,
hogy akik egy napra rándulnak föl, birjanak
egy helyiséggel, ahol kézi podgyászukat díj-
mentesen elhelyezhessék és átöltözködhessenek.

5. Dolgozó termek és egyéb segédeszközök
a sajtópavillonban állanak rendelkezésre.

6. Megkapják a kiállítás összes nyomtat-
ványait, katalógust, kalauzt, albumot stb.

II. Időleges intézkedések.

7. Azon szerkesztőségeknek, melyek állandó
vasuti jeggyel nem bírnak, folyó évi deczem-

ber 1-től a megnyitáig négy-hat hetenként egy-
egy névre szóló vasuti szabadjegy a lakhelytől
a fővárosba és vissza adatik.

8. A kiállítás igazgatósága meghívja a vi-
déki sajtót egy meghatározandó időre, hogy sze-
mélyes tapasztalat által nyerhessen tájékozást.

Amennyiben ezen készséggel felajánlott
kedvezmények pótlásra szorulnának óhajtja,
hogy a vidéki sajtó képviselői precízizozzák
további kívánalmaikat, melyeket figyelembe venni
az igazgatóság hajlandónak nyilatkozik.

Horváth Gyula az »Otthon« alelnöke
szólt fel ezután. Nem tartja szerencsés gon-
dolatnak, hogy ezt az üdvös mozgalmat, a vi-
déki hírlapírók exkluzív csinálják a fővárosi
zsurnalisztákhoz. A magyar sajtó belső szerve-
zetét csak úgy vihetjük a megvalósulás felé, ha
a vidéki hírlapírók a fővárosi kollegákkal ak-
ciót indítanak.

Lovassy Andor, dr. Bodor Károly, Pa-
lóczi László és Verner László szóltak még
röviden hozzá e kérdéshez.

Ezután az értekezlet határozatilag kimon-
dotta, hogy:

a szerkesztőségek dolgozzanak ki önálló
elaboratumot s a deczember 8-ára egybe-
hívdó nagy congressuszon terjeszszék
az »Otthon« elé, a mely szintén kész ter-
vezettel várja a vidéki újságírók értekez-
letét.

Az értekezlet végeztével a vendégek a fe-
kete Sasba vonultak, a hol megvendégeltettek.
A bankett vendégei a késő éjelig maradtak
együtt s utolsó áldomásukat asztal bontáskor
mondták el.

Ifjusági gyűlés a jogakadémián.

A jogakadémia ifjusága tegnap délelőtt
3/12 órakor ifj. Nagy Zoltán helyettes elnök
vezetésével közgyűlést tartott.

A közgyűlés tárgyai: I. a jegyzőkönyv hi-
telesítése, II. a debreczeni jog és theologiai
polgárság átirata, III. az ötös bizottság jelen-
tése a budapesti egyetemi hallgatókhoz inté-
zendő feliratról és IV. az ötös bizottság jelen-
tése a román ifjak azon válaszárol, hogy miért
nem jelentek meg a zágrábi zászlósértés ügyé-
ben tartott ifjusági közgyűlésen.

Elnök mindenekelőtt konstatálja, hogy a
gyűlés szabályszerűen megvolt hirdelve és ha-
tározatképes. Azután felszólítja Demetrovics
Elek aljegyzőt a folyó hó 25-én tartott gyűlés
jegyzőkönyvének felolvasására és megbizza a
jelen gyűlés jegyzőkönyvének vezetésével.

Demetrovics Elek felolvassa a mult gyűlés
jegyzőkönyvét, melyet az ifjuság csak módosi-
tással hitelesít.

A debreczeni jog- és theologiai polgárság átirata.

Elnök kéri a jegyzőt, hogy az átiratot ol-
vassa fel.

Az átiratban a debreczeni jog- és theo-
logiai polgárság csatlakozásra hívja fel a nagy-
váradi jogakadémia polgárait a zágrábi zászló-
sértés megboszulása végett.

Az ifjuság több indítvány meghallgatása
után kimondja, hogy a nagyváradi akadémia
polgársága csak szellemi téren akarja a zágrábi
egyetemi hallgatók ocsmány tettét, nem meg-
bosszulni, hanem visszutasítani, azért a debre-
czeniek átiratát egyszerűen tudomásul veszi és
ebben a dologban már hozott határozatait szin-
tén átirat alakjában a debreczeni jog- és theo-
logiai polgárságnak megküldi.

Az ötös bizottság jelentése a budapesti egye- temi hallgatókhoz intézendő feliratról.

Jakóbi Andor jelenti, hogy öt bizták
meg a felirat szerkesztésével, melyet az ötös
bizottságtól jóváhagyott alakban felolvas.

A felirat a nagyváradi jogakadémia hall-
gatóinak megbotránykozását fejezi ki a zágrábi
diákok éretlen cselekedete fölött. Felhívják a
budapesti egyetem hallgatóit, hogy a külföldi
egyetemek részére manifesztumokat bocsássan-
nak ki, melyekben világosan és tisztán föltün-
tetik a magyar és horvát viszony.

Leikes, hazafias hangu ez a felirat.
Ezt az ifjuság gyűlése egyhangulag elfo-
gadja, aláírásával és felküldésével pedig meg-
bizza az ötös bizottságot.

A román ifjak távolmaradása.

Ifj. Nagy Zoltán elnök az ötös bizottság
nevében jelenti, hogy a román ifjak azért nem
jelentek meg a f. hó 25-én tartott ifjusági gyű-
lésen, mert 2 évvel ezelőtt az igazgató ur a
belügyminiszterium meghagyásából figyelmez-
tette őket, hogy a politikától tartózkodjanak.

A gyűlés a feleletet tudomásul veszi.

Benkő Sándor az akadémiának a mille-
niumon való részvételéről akar indítványt
tenni, de Ertsey Péter jelenti, hogy erre
nézve az elnökségnek részletes előterjeszté-
se lesz.

Elnök a gyűlést fél 2-kor bezárja.

NAPTÁR.

— Október 29. —

Kedd. Róm. kath. Narcisz. Prot. Narcisz. Gör.
kel. Ozeás pr. Izr. 11.

Nap kel 6 óra 22 p., nyug 4 óra 33 p. Hold kelet
2 óra 58 p., nyug 1 óra 49 p.

Október 30. Népfelkelők szemléje a városháznál.

„ 31. Ref. egyházkerületi értekezlet a reformáció
évfordulója emlékére.

„ 31. A biharm. és nagyváradi nőegylet válaszi-
mányi gyűlése.

Novemb. 8. A biharmegyei agarász-egylet közgyűlése
B.-Ujfaluban.

„ 9-10. B.-ujfalusi agarász-verseny.

„ 9. A nváradai zenekedvelők estélye a Zöldfában

„ 19. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet Er-
zsébet tünceztélye a Fekete Sas termében.

Decz. 29. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet sors-
jegyhuzása.

„ 30. A vármegye tisztújító közgyűlése.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üz-
letekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Somnawirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-Já-
nos-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Füred-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* A bibornok itthon. Schlauch Lő-
rincz bibornok-püspök tegnap este Májer
Antal püspöki könyvtárnok kíséretében
Budapestről városunkba érkezett.

* Egyháztanácsülés. A gyulai r. k. hitköz-
ség egyháztanácsa népes közgyűlést tartott va-
sárnap Gróh Ferencz plebános elnöklete alatt.
Napirend előtt felszólalt Dobay János, mint az
egyháztanács legidősebb tagja és köszönetet
mondott a hitközség nevében Schlauch Lő-
rincz bibornok püspöknek, hogy az egyháztá-
nács elnökét: Gróh Ferenczet azon kitünté-
tésben részesíté, hogy szentszéki ülnökké ne-
vezte ki; az elnököt ezen jól megérdemelt ki-
tüntetésben szívélyesen üdvözlő; ezen kitünté-
tés, az egész tekintélyes hitközségre meg-
tisztelést hozott. Az egyháztanács lelkes éljen-
zése után Gróh Ferencz, plebános meghatottan
köszöntö meg a nyilvánított ragaszkodást és
őszinte üdvözlöt. Majd Hoffmann Mihály ügy-
véd a gróf Wenckheim kegyuraság megbízottja
üdvözölte a kegyuraság nevében. A tárgysoro-
zat leginkább administratív ügyek elintézéséből
állott. A belvárosi új iskola felülvizsgálatára
vonatkozó főhatósági intézkedés tudomásul vé-
tetett. Petrusné Göndöcs Emma a hitközség
részére 100 frtot adományozott, melyet az ado-
mányozó beleegyezése és óhajta szerint a
legújabb tanszerek beszerzésére fordítottak; az
adományozónak köszönet szavaztatott. Magyar
Vilmos eleki lakosnak — ki a gyulai határban
lévő tekintélyes földbirtoka után csakis 5% is-
kolai adót akar 18% helyett fizetni, fellebbe-
zése elutasított. A rendes évnegyedi pénztári
jelentés azzal, hogy a folyó évi bevételek 9252
frtot, a kiadások 8840 frtot, a pénztárkészlet
412 frtot tesznek ki, tudomásul vétetett. Dre-
venyák községi puszta tanítónak a hittan ta-
nításáért évi 40 frt honorárium adatott meg.
Az iskolák szorgalmas látogatása az iskolaszék
és egyháztanács tagjainak buzgóságába ajánl-
tatott.

*** A román ifjuság téli mulatsága.** Az akadémiai román ifjuság vasárnap délután 2 órakor a farsangi mulatság programjának megbeszélése végett értekezletet tartott a szent

Miklós-intézetben. Az értekezlet a múlt évi mulatság szép sikerétől buzditva elhatározta, hogy az idén is színi-előadással és koncerttel egybekapcsolt táncmulatságot rendez, s mindjárt meg is választotta kebeléből a kéttagu előkészítő-bizottságot, melynek elnöke: Kichiny Rémus, jegyzője: Candrea János és pénztárnoka: Drimba György. A mulatságra magyar meghívókat is bocsátanak ki a megyei és városi notabilitások, továbbá a tisztikar számára. Városunk és vidékünk szép román hölgyei nevében elismeréssel adózunk a rendezőknek, bár tudjuk, hogy a közvetlen elismerés, — melysokkal kedvesebb lesz, — sem marad el.

* **Eljegyzések.** Antal Antal belényesi esperes leányát *Sylvia*t eljegyezte Illés Viktor reczekeresztúri földbirtokos. Az esküvő november 5-én lesz. — E hó 26-án néhai kiscsep-csényi *Sántha* Imre leányát *Margitot* Szent-Királyi és Dalonai Szőke Kálmán kengyeli és pusztapóti birtokos Török-Szent-Miklóson eljegyezte.

* **Tönkre ment magyar tornász társulat.** Majdnem másfél hónapon keresztül játszott a nagypiaczon *Lodi* hyppodrom társulata. Eleinte a közönség tömeges látogatásával kereste fel őket — de később már annyira nem mentek a teljes magyar emberekből álló társulat előadásaira, hogy ma azon helyzetben vannak, hogy nincs mit enniük s éhesen kóborognak a városban. Nagyon szívére vette ezt *Maurice* német orfeum társulati director — s ma javukra a Walter kávéházban családi estélyt rendez. Szegény magyar bohóc — tudhattad, hogy Nagyváradon így jársz!

* **Lopás betöréssel.** Szabó János talyigás együtt borozgatott vasárnap éjjel Orosz Gáborral, a ki arról nevezetes, hogy ő csapta be a télen Feldheim Izraelnét a börtönörköpönyeggel, amiért nem régen töltötte ki büntetését. Orosz hamarabb megunt a borozást és — a mint mondta, — hazafelé indult. Körülbelül egy félóra múlva Szabó János is elhagyta a kocsmát és csodálkozva vette észre, hogy Orosz a Tilinkó-utca felől jön. A Tilinkó-utczán van ugyanis a Szabó lakása. Mikor Szabó János hazaért lakását feltörve találta és szekrényéből, mely szintén fel volt törve, hiányzott a pénze, körülbelül 250 forint. Gyanuja Oroszra esett és azonnal feljelentette a rendőrségnél. Sarkadi József rendőrbiztos Polcz Lajos rendőrrel megjelent Orosz János varju-utczai lakásán és motozást tartott azonban eredmény nélkül. Ezután a biztos kérdezte Oroszt, hogy van-e pénze és hol tartja. Orosz erre azt felelte, hogy van 6 forintja és azt a zsebében a szíve felett tartja. Motozás alatt azonban feltűnt Polcz rendőrnek, hogy Orosz felesége kis gyermekét, kinek nyakát egy kendővel bekötötte, kivitte a szobából. A rendőr megnézte a kendőt és talált benne 90 forintot. Az érdekes felfedezésre figyelmessé tette a biztost, kinek a kérdéseire Orosz azt felelte, hogy a pénz az övé és azért tagadta el, mert félt, hogy elveszik tőle. A biztos természetesen bekísértette a rovott előéletű és nagyon is gyanús embert, kinek valószínűleg czinkosa is van, még pedig a rendőrség gyanuja szerint Verner Mihály. Az ügyet már áttették az ügyészséghez.

* **Rendőri hírek. Meglepetés.** Vitt Sándor nagykörös-utczai lakásán nyugodtan aludt vasárnap éjjel azon tudatban, hogy a kapu zárva van. Annál nagyobb volt csodálkozása, mikor reggel a folyosón hagyott 10 frt értékű ágyneműt sehol sem találta. — *Késes Őlős.* Őlős István cipészsegéd gazdáját Reich Lőrinczet részeg fővel megakarta ölni. A rendőrségi gyógyító szoba azonban észretérítette a heves lábtüreművést. — *Elveszett.* Özv. Sárosy Gézné a kispiaczen elvesztett egy 9 frt tartalmú fekete bőrtárcsát. Kéri a megtalálót sziveskedjék a rendőrség útján tulajdonát kézbesíteni.

* **Uj butoraktár.** *Fábry Testvérek* jó hírnevű cég a főutczán butoraktárt rendezett be. Mai lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

* **Henry czirkusza.** Henry nagy czirkusza Gyuláról, — hol 20 előadást tartott, — Szabolcára érkezett, hol 4 előadást tart. Lovai kintűn iskolázottsága, elefántja bámulatos idomítása, erőművészei és bohócjai kiváló ügyessége méltán első helyet biztosítanak számára a vidéki lovardák között. Henry társulata szombaton városunkban megnyitó előadást tart.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. október 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-18, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-14, 8-33, 11-37, 11-10, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-04, 8-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 8-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

E G Y L E T.

Meghívó.

A »Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a folyó évi október hó 31. napján délután 4 órakor lakásomon tartandó választmányi gyűlésre meghívni.

Nagyvárad, 1895. október hó 28.

Özv. Bárány Gerliczy Féliáné.
elnöknő.

I R O D A L O M.

— A »Hétfői Értesítő« mutatószámára gazdag tartalommal jelent meg. Táviratok, hírek, tárcaczikkek, a polgármester jubileumáról, a színházról stb. stb. Tárgyilagosság és tisztesség irodalmi hang jellemzi valamennyit. Életre való vállalatnak ígérkezik.

— »Herkó Péter.« A folyó évi október hó 27-én kiadott 43-ik szám, mint rendesen, gazdag, élénk, változatos tartalmu. A jó ötleteket sikerült illusztrációk kísérik. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Előfizetési ára igen csekély, félévre csak 2 frt.

T A V I R A T O K.

Egyházpolitika a bizottságokban.

Budapest, okt. 28. (Saját tud. távir.) Mai ülésében úgy a közoktatásügyi, mint az igazságügyi bizottság elfogadta a vallásszabadságnak hátralévő szakaszait a főrendiház szövegezésében. Ezenkívül csak annyi történt, hogy zajos ovációkat rendeztek a távollévő Csáky Albin grófnak — az egyházpolitikai javaslatok atyjának.

Új bibornokok.

Róma, október 28. (Saját tud. távir.) November 20. és 26-ika közt fogja a pápa azt a konzisztoriumot megtartani, melyen az új bibornokok fognak megválasztatni. A római kuria és egy idegen kormány közt folyó alkudozások esetleg elhalasztják pár nappal ezt az ünnepélyt, de csakis pár napra. Tudósítónk, az eddigi híresztelésekkel szemben, határozottan állithatja, hogy a párisi, liszaboni, madridi és bécsi

nuncziusok nem fognak az új bibornokok közt szerepelni, mert ezt politikai okok teszik lehetetlenné. Bár tizenkét bibornoki kalap van üresedésben, XIII. Leo pápa csakis ötöt vagy hatot fog ezuttal adományozni. — Haller, a salzburgi érsek, Sembratovics, a lemergi görög katolikus érsek, Satolli, az Egyesült-Államok apostoli delegátusa és két olasz püspök — a kiknek neveit azonban még nem tudni — a biztos jelöltek. Meglehet, hogy más ki nevezések is fognak történni.

A pécsi püspök betegsége.

Pécs, okt. 28. (Saját tud. távirata.) Dulánszky Nándor pécsi püspök állapotában ma aggasztó változás állott be, úgy, hogy környezete már több ízben a katasztrófa beálltától félt. Tegnapelőtt gyóntatót kívánt, tegnap pedig megáldozott.

Miklós Ödön lemondása.

Budapest, okt. 28. (Saj. tud. távir.) Miklós Ödön lemondása elfogadottnak tekinthető, mert Bánffy Dezső báró a kabinet többi tagjaival együtt Festetics Andor gróf pártjára állott egyrészt azért, mert egy részleges miniszterválsággal nem akar esetleg újabb zavarokat felidézni.

Néppárti gyűlés Munkácsen.

Munkács, okt. 28. (Saját tud. távir.) A néppárt ma alakuló értekezletet tartott. A rossz idő dacára nagy számu intelligens közönség jelent meg. A nyugodt tanácskozást megzavarta a rendőrkapitány jogtalan beavatkozása. A javaslatba hozott pontok elfogadásával a néppárt megalakult. Elnökké Buzáth Ferenczet választották meg. A tanácskozások alatt az elnök ajtaja elé rendőröket állítottak.

A zágrábi botrány.

Zágráb, okt. 28. (Saját tud. távir.) Frank Vladimir 4-ed éves jogász, aki ismét felépült betegségéből, mára meghívást kapott a vizsgálóbíróhoz, aki őt rövid kihallgatás után letartóztatta. Az elene emelt vád a büntetőtörvénykönyv 65. §-a alapján nyilvános rendzavarásra szól. Frank Vladimir elismeri, hogy a zászlót a diadalkapuról levette. Frank képviselő kisebbik fia, Frank Illica a zászló elégetésén való részvételért már fogságban van. Az Agramer Tagblatt ma érkezett száma arról értesül, hogy a m. államvasut hivatalnokai Josipovich horváth minisztert egyenesen provokálták azért a kijelentéseért, a melyet a képviselőház folyosóján a Horvátországba küldött magyar hivatalnokokról tett. Ezzel szemben mi azonban arról értesülünk, hogy ez a kihívás nem történt meg, és a tény csak az, hogy az államhivatalnokok tanácskoznak a módozatok fölött, a melyek által a horvát miniszter sértéseit elégtételt vehetnének. Legjobban szeretnék, ha Ludwigh elnöki igazgató intervenálna, minthogy a sértés általánoságban történt.

Az örmény lázadások.

Konstantinápoly, okt. 27. (Saját tud. távir.) A véres eseményekről, melyeknek legutóbb Erzingian színhelye volt, hiteles jelentések hiányoznak. Egy magánjelentés szerint 60, egy másik szerint 200 örmény esett áldozatul.

Sirkivilágítások a legjutányosabb árban elvállaltatnak.

→☞ **Uj fa- és vasbutor raktár!** ☞←

FÁBRY TESTVÉREK

ELSŐ HAZAI ÉS KÜLFÖLDI

fa- és vasbutor gyári raktára és képviselte
Nagyvárad, Fő-utcza, Guttman-ház.

Van szerencsénk tudatni, hogy a **RÓNAI L.** által birt üzemhelyiségbe
Fő-utcza, Guttman-ház, Kádár és Kiss üzlete mellett
egy a mai kor igényeinek megfelelő

egész ujonnan berendezett
fa- és vasbutor
RAKTÁRT

rendeztünk be. Berendezésünk **földszint** és **emeleti** osztályban lévén, tisztelettel meghívjuk a t. vevőközönséget áruraktárunk megtekintésére, főszlyt fektettünk arra, hogy csakis a *legjobb minőségű BUTOROKAT* szolgáljunk t. megbízóinknak és vevőinknek. Az árakat oly versenyképes szabott árakra jegyeztük, hogy azok bármely fővárosi céggel a versenyt minden tekintetben kiállják: kérjük a n. é. közönség b. megrendeléseit teljes bizalommal hozzánk juttatni; főelvünk szolid kiszolgálás mellett a bizalmat kiérdemelni. Már évek óta fennálló

divatáru üzletünk

(Fő-utcza, Rimanóczy-ház) irányába tanusított vevőinknek bizalma, pártfogása azon reménnyel kecsegtet bennünket, hogy uj vállalatunk iránt kegyes pártfogásba részesülni szerencsések leszünk; divatáru üzletünkre nézve is a mélyen tisztelt közönség további pártfogását kérve, maradtunk

kiváló tisztelettel

Fábry Testvérek.

→☞ **Uj fa- és vasbutor raktár!** ☞←